

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងអប់រំ យុទ្ធសាស្ត្រ និង កីឡា

គោលការណ៍យោង និង ក្រសួងក្រុមហ៊ុន ក្នុងក្រសួង
បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង នាំដាក់នាគមន៍
សាខាភាសាអង់គ្លេសកម្ពុជា

៩០០៦

ចាតិភាពរឿង

អារម្មណជា	៣
ចក្ខុវិស័យ	៥
គោលបំណង	៥
គោលនយោបាយចំពោះបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និងសារធនាគម្រោងក្នុងការអប់រំ	៦
១- សារពារ	៧
២- ការវិភាគស្ថានភាព	៨
២.១- កិច្ចចេញបាន និងកិច្ចបើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារធនាគម្រោង ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន	៩
២.២- អាជីវការទៅអប់រំ	៩
២.៣- ស្ថានភាពបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារធនាគម្រោងក្នុងការអប់រំ នាថេលបច្ចុប្បន្ន	៩០
២.៣.១- ការអភិវឌ្ឍន៍ដឹកបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារធនាគម្រោង ក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលត្រូវបង្រៀន	៩១
២.៣.២- បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារធនាគម្រោងក្នុងឧត្តមសិក្សា	៩៣
២.៣.៣- ការអប់រំក្រោប្រព័ន្ធ និង ការអប់រំពិច្ចម្មាយ	៩៣
២.៤- ការត្រួរមលកុណៈបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារធនាគម្រោង នៅតាមសាសាយបង្រៀន	៩៤
៣- យុទ្ធសាស្ត្រលើកកំពស់ការបើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារធនាគម្រោងក្នុងការអប់រំ	៩៤
៣.១- គោលដៅរយៈពេលមធ្យម	៩៤
៣.២- យុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលមធ្យម	៩៦
៤- ផែនការសកម្មភាព	៩៧

ឧបសម្ព័ន្ធទី១ :

ចំណុនសិស្សរោងពេញម៉ាងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា - - - - - ២៣

ឧបសម្ព័ន្ធទី២ :

ធមលធំបាត់សិស្ស-កំពូទ័រនៅកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៤ - - - - - ២៣

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣ :

ស្ថានភាពប្រព័ន្ធផ្សែកដ្ឋាយព័ត៌មានអេឡិចត្រូនិច និង ប្រព័ន្ធផ្សែកដ្ឋាយព័ត៌មានខោះពុម្ព នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា - - - - - ២៤

គោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្របច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារពមនាគមន៍ត្រូវនិយាយ
អប់រំនៅកម្ពុជា ជាមាតិដើម្បីមន្ត្រីប្រជាធិបតេយ្យបានដើម្បីអប់រំប្រជាធិបតេយ្យ និង ជាដំណឹងដោរបស់ដែនការជាតិអប់រំសំរាប់ទាំងអស់ត្រា ។ គោលនយោបាយ និង
យុទ្ធសាស្ត្រនេះក៏សង្គត់ច្បែនដែនដើរការពារដើម្បីការងារអប់រំប្រជាធិបតេយ្យ ការសិក្សាពី
ម្មាយ ការបណ្តុះបណ្តាលដំនាច់ ការបង្កើនគុណភាពអប់រំនៅមជ្ឈមសិក្សាឌុតិយភិ
និង ប្រាយមជ្ឈមសិក្សាពាមរយៈ បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារពមនាគមន៍ ដែលជាតុ
ត្រូវការត្រូវការបំពេញអាជីវកម្មនៅត្រូវសង្គមផ្លូវការបាន និង ការកសាងភាពជាដែក
អាយុវត្ថុនូវរាងស្ថាប័នការងារជាតិបាល សហគមន៍ និង យុទ្ធសាស្ត្រនេះ និង
អង្គការអនុរាជាណាចារាណាបន្ទបន្ទាប់ ។

គោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្របច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារពមនាគមន៍
នានបញ្ជាក់ថ្មាល់អំពីការជួយគាំទ្រ និង លើកកំពេសការបើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន
សំរាប់ជួយបានសំបាន ។ ឯកសារស្ថិតិដែនការយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ទាយភាពក្រុង
ដែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម និង លើកទី២ គោលដៅអភិវឌ្ឍសហស្ថុរត្ស និង
ឯកសារដែនការយុទ្ធសាស្ត្រនិយាយអប់រំ ២០០៥-០៨ សូមទៅនានជូលិន្ទរគាំនិតសំខាន់ៗ
និង ការណែនាំជាថ្មី សំរាប់ការរៀបចំការកសាងគោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រនេះ
ដើម្បីជាតានការលើកទីកច្ចាត និង ការបណ្តុះបណ្តាលមន្ទីរបំរែការងារដំនាច់
ជាតុការ ។

ជាថីបញ្ចប់ក្រសួងអបវា យុវជន និង កីឡា សូមថ្លែងអំណរគុណយោងជ្រាលជ័យ ចំពោះមន្ត្រីជំនាញរបស់ក្រសួងអបវា យុវជន និង កីឡា អ្នកបច្ចេកទេស ស្ថាប័ន រាជរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធ អង្គការសុវត្ថិភាព និង ឯកជន ដែលបានចូលរួមចំណោកយោងជំនះ ក្នុងការកសាងគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្របច្ចេកវិញ ព័ត៌មាន និង សារពមនាគមន៍ ។ ជាតិសេសនោះ ក្រសួងសូមថ្លែងនូវការការពារសិរី និង កតពួកបានចូលរួមចំណោកយោង អង្គការ UNESCO ដែលបានផ្តល់ជីនូយបច្ចេកទេស និង បិរញ្ញវត្ថុ ដោយបានសហការ យោងលើជាតិសេស ជាមួយអ្នកបច្ចេកទេសរបស់ក្រសួង ក្នុងកិច្ចការធ្វើអោយសំរេច គោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីប្រយោជន៍ចំពោះកូលបុត្រកូលធិតាដែរ ។

ក្រសួងអបវា យុវជន និង កីឡា សង្កឹមយោងមុតមាំថា គោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្របើប្រាស់បច្ចេកវិញ ព័ត៌មាន និង សារពមនាគមន៍នេះ នឹងរួមចំណោកអភិវឌ្ឍន៍នានាមនុស្សនៅកម្ពុជាប្រកបដោយគុណភាព ។

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២១ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៨

នៅក្នុងក្រសួងក្រសួងកីឡា យុវជន និង កីឡា ភ្នំពេញ

Chanthol Reel

ចន្ទិត កុណ សេន

ចក្ខុវិស័យ

ចក្ខុវិស័យយោបាយពេលវេល់ សំរាប់ការអប់រំសំរាប់ទាំងអស់ត្រូវក្រុមដោយ គឺការធានាការអប់រំប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូប នៅយុទ្ធសាស្ត្រភាពដោយស្មើភាពទូទៅការអប់រំមួលដ្ឋានប្រកបដោយគុណភាព ព្រមទាំងត្រូវមានប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះនៅក្នុងការកសាងប្រពេលដាតិខ្ពស់ឡើងវិញ សំដែរធ្វើសមាគរណកម្មកម្មដោយក្នុងសហគមន៍សកលលោកដើរកលើពីរទី។

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កិឡា កំពុងផែផ្ទុចធ្វើមបញ្ចប់ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាផីតិមាន និង សារពមនាគារ នៃការអប់រំសំរាប់ទាំងអស់ត្រូវលំទូលាយ ក្នុងគោលបំណងលើកកំពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការអប់រំសំរាប់ទាំងអស់ត្រូវគ្រប់កិរិតសិក្សា ដើម្បីកសាងកំលាំងពលករជាអភូរដនបច្ចេកវិទ្យា ដែលសកម្មដលិត និង មានសមត្ថភាពវិភាគពិចារណាដូនជាតិ។

គោលចំណែក

- លើកកំពស់ការចូលសិក្សានៅកិរិតអប់រំមួលដ្ឋាន សំរាប់ទាំងអស់ត្រូវទាំងក្នុងប្រព័ន្ធនិង ក្រោមប្រព័ន្ធដោយប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាផីតិមាន និង សារពមនាគារ នៃជាមួយនៅក្នុងចំណោមខ្លួន ដែលមានកំលាំងពលករជាអភូរដនបច្ចេកវិទ្យាផីតិមាន និង សំរាប់ថែករំលែកពីតិមាន។
- លើកកំពស់គុណភាពអប់រំមួលដ្ឋាននៅប្រសិរីជាងមុន ដោយជីវិតការរៀនដោយខ្លួនឯងពេញមួយជីវិត ជាតិសេសនៅកិរិតក្រោយបែមសិក្សា។
- បង្កើនសមត្ថភាពភ្លាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយពិភពលោក ដោយមានកំលាំងពលករដែលមានជីវិតបច្ចេកវិទ្យាផីតិមាន ពីតិមាន និង សារពមនាគារ នៃ សំរាប់ធ្វើឱ្យបានប្រើប្រាស់ជីវិតបច្ចេកវិទ្យាបែមសិក្សានៅក្នុងសង្គមដើរកលើពីរទី។ ធានាថាខ្លួនគឺជាតិតាមដ្ឋានប្រចាំឆ្នាំ។

អប់រំមូលដ្ឋាន រូមមានអភិវឌ្ឍន៍ និង បណ្តុះបណ្តាលបំណើនដោយមិនគិតគិត រាយការ ជនជាតិភាគគិច ពិការភាព ឬ ទីកន្លែង ដោយគូបង្កែមួយនឹងវិញ ទូរទស្សន៍ ឯកសារបានពុម្ព និង ប្រព័ន្ធដៃចុះថ្ងៃ ។

- ផែនទី ៤ : សង្គត់ធ្វើនៅលើការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ពីមាន និង សារគមនាគមន៍ ដើម្បីលើកកំពស់ដលិតភាព ភាពសក្ខិសិទ្ធិ និងប្រសិទ្ធភាព ការគ្រប់គ្រងអប់រំ ។ តាមរយៈការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទីមានគ្រប់គ្រងនេះ និងត្រូវបានប្រើប្រាស់ការតំត្រួន ដើម្បីធ្វើឡាយការងារមានលេខ្លួនលើនៃ ជាមុន រូមមានការកត់ត្រាលទ្ធផលបំពេញមុខងាររបស់ត្រូ និង សិស្ស ការប្រាស់ប្រាស់ទាក់ទងពីមានរវាងរដ្ឋាភិបាល ជាមួយនឹងសាធារ័យ កិច្ចដែល ការបង្រៀន ការវាយតម្លៃ ការធ្វើពេស ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និង ការចំណែករក្សាបញ្ជីសារពើពន្លឹម ។

៩. សារធានា

ក្រាយស្រាយមិនមែនជាប្រព័ន្ធឌែល ៣០ឆ្នាំ កន្លែងមក កម្ពាល់បានខិតខំអភិវឌ្ឍ ធនធានមនុស្សរបស់ខ្លួន ដើម្បីកសាងប្រទេសជាតិសាធារ័យ និង ដើម្បីធ្វើ សមារាងកម្ពស់ខ្លួនចុះហើយ ក្នុងសហគមន៍តាំង និង សហគមន៍ពិភពលោក ។

ដីលាក់កាលបច្ចុប្បន្ននៃការអភិវឌ្ឍនីសំយោអប់រំកម្ពុជា តីស្សិតក្នុងដីលាក់បប់ម នៅទីផ្សេយ ប្រសិនបើប្រើបង្រៀនជាមួយនឹងប្រទេសជិតខាង ។

ការរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និង សហគមន៍អនុរាជាតិកំពុងតែធ្វើការរួមជាមួយត្រូ ដើម្បីសំរេចឡាយបានតាមគោលដៅអប់រំសំរាប់ទាំងអស់ត្រូនៅថ្ងៃទី២០១៨ ហើយ ការរដ្ឋាភិបាលកំពុងតែធ្វើឡាយត្រូនៅថ្ងៃទី២០១៨ ហើយកិច្ច ពីមាន និង សារគមនាគមន៍ មិនត្រូមតែជាកត្តាចម្យងសំរាប់ជួយឡាយសំរេចបានទាំងគោលដៅអប់រំសំរាប់ទាំង អស់ត្រូប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុណ្ណោះទេជាបង្កើលក្នុងណោះខាយស្សាលឡាយទូលាងបានសិរីភាពខាង ការបញ្ចូលពិយាយលំ និង ការប្រាស់ប្រាស់ទាក់ទងពីមានចំណែកទេរៀន ។ តែវិន ទុកជា ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ពីមាន និង សារគមនាគមន៍នេះ ពិតជានឹងជួយ ឱ្យកិច្ចចិត្តឡាយមានទម្ងាប់ស្តីយសិក្សា និង ក្រោនពេញមួយជីវិត ។

បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគមន៍ ដែលប្រើប្រាស់នៅកម្ពុជា រូមមាន បច្ចេកវិទ្យាកុំព្យូទ័រ បណ្តាញកុំព្យូទ័រអីមិល (សារអេឡិចត្រូនិច) និង អីនធីណែនាំ (បណ្តាញព័ត៌មានអនុរដ្ឋាធិកី) ព្រមជាមួយនឹងវិទ្យា និង ទូរទស្សន៍ដែរ ។ គោលនយោបាយនេះ កសាងឡើងដោយបានពិគ្រោះយោបល់ជាមួយដែក្បាត់ និង ដែក្បាត់អនុរដ្ឋាធិតាមរយៈសិក្សាសាលា និង កិច្ចប្រជុំការងារជាបន្ទូបន្ទាប់ទាំងនៅក្នុងប្រទេស កម្ពុជា និង នៅក្នុងតំបន់ ។

២. ការវិភាគផ្តល់នូវការ

ព្រមជាមួយខុសត្រូវដែលសន្និកសន្ទាប់ ដែលកម្ពុជាចាំបាច់ត្រូវតែពុះពារជីនេះ អាយុទាន ដើម្បីអាចផ្តល់ការអប់រំប្រកបដោយគុណភាពសំរាប់ទាំងអស់ត្រានៅ គេហកំដូចជាសង្គមយើត្តិថាបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគមន៍ស្ថិតនៅលំដាប់ ចុងក្រោយក្នុងបញ្ជីអាជីវការនៅឡើយ ។ ម្បាងឡ្វ់ត្រានេះប្រសិនបើតែមិនបានមាត់ អាយុទានសកម្មភាពអ្នកនាយកពាល់នាប់ទេនេះទេ នៅកម្ពុជាតិតជាថ្មីដើរឲ្យឱ្យជាថ្មី ឆ្លាយពីប្រទេសជិតខាងជាតុខាន់ ហើយនៅក្នុងខណៈខ្លោះពេលរដ្ឋក្នុងយុវវេយបស់ខ្លួន កំពិតជានឹងត្រានេះបំណិនចាំបាច់សំរាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការរស់នៅ នៅក្នុងយុទ្ធសម័យឱ្យបូរិចល នេះដែរ ។ ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគមន៍នេះអាចជួយអាយ ត្របដោរ នៅក្នុងការបង្កើតគ្រប់គ្រង និង របៀបបង្កើតគ្រប់គ្រង នៅក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

២.១. កិត្តិកម្មលាង និង កិត្តិកម្មប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគមន៍ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន

យោងតាមការអង្គភាពរាយក្រោម ស្ថិតិការព្រៃនមូលដ្ឋាន៖របស់ប្រទេសជាសមាជិកសមាគមប្រជាជាតិអាសីអាគ្រោយ ដែលបានធ្វើឡើងកាលពីឆ្នាំ២០០១ កន្នឹងមកនេះ ប្រទេសកម្ពុជាស្ថិតិនៅលំដាប់ថ្ងៃកំពើ ក្នុងចំណោមប្រទេសទាំង១០ជាសមាជិកភាគី នៅក្នុងនីមួយៗសំរែចបានហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ អេឡិចត្រូនិច សង្គមអេឡិចត្រូនិច ពាណិជ្ជកម្មអេឡិចត្រូនិច និង រដ្ឋាភិបាល

អេឡិចត្រួនខ្លួនត្រីមកិរតណារ ។ គោលនយោបាយចំណាត់ថ្នាក់ដល់ប្រទេសណាមួយថា
លួចធានក្រោះមលក្អាល៖ “ជាធិសង្គម” ត្រីមកិរតណារនោះ ដោយផ្តើកលើភាពចំណាត់
នៃការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមួយដែលបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារមន្ត្រាសម្រាប់និង
កំលាំងពលករដារអក្សរដននផ្តើកបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារមន្ត្រាសម្រាប់ ។

ការប្រាស់យទាក់ទងត្រាតាមរយៈអិនធិែណតជាសាធារណៈ នៅវ៉ាមានកិរត
នៅខ្លឹម ។ បុន្ណានឆ្នាំកន្លែងមកនេះ ចំនួនបានការប្រើប្រាស់អិនធិែណត
បានបង្ហាញឡើងចំណាត់ថ្នាក់ប្រើប្រាស់នៅតាមទីប្រជុំដន និង នៅតាមចំណុចគោលដោនេសចរណ៍ ។
បច្ចុប្បន្ននេះគោលង្វេតយើពួរមានបានការប្រើប្រាស់អិនធិែណតចំណាត់ថ្នាក់ដោន ១០០ កន្លែង
នៅក្នុងទីក្រុងក្នុងពេញ និង សង្គេតយើពួរបានប្រើប្រាស់អិនធិែណតជាថ្មីដែលធ្វើនៅទ្រព់
នៅខេត្តសៀមរាប និង ក្រុងព្រះសីហនុ ។ វគ្គបណ្តុះបណ្តាលប្រើប្រាស់កុំព្យូទ័រកំពុងតែ
ទទួលបានការពេញនិយមនៅតាមទីប្រជុំដនសំខាន់ៗ ។ កំបុងនេះពារដ្ឋជាង៨០%
ដែលរស់នៅតាមទីនបទពិតជាមានភ័ព្យសំណាយ តិចឡើង បុរីក្នុងការប្រើប្រាស់កុំព្យូទ័រកំពុងតែ
នៅក្នុងការប្រើប្រាស់កុំព្យូទ័រ និង អិនធិែណត ដើម្បីទទួលបានព័ត៌មាន ។ មហាផន
នៅតាមដនបទទីនប់ផ្តើកទាំងស្រុងតែទៅបានវិញ និង ទូរទស្សន៍ ។

យោងតាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់សហព័ន្ធទូរមន្ត្រាសម្រាប់អនុរដាតិ គោល
ដឹងចាប់នៅឆ្នាំ២០០២ ការប្រែកប្រើប្រាស់អិនធិែណត មានកិរតទាបបំផុតនៅក្នុងប្រទេស
កម្ពុជា ហើយប្រចាំឆ្នាំនេះកិរតដែលប្រទេសធ្វើនៅទ្រព់នៅភាសុភាពខ្មែរ នៃ
ទទួលបាន ហើយតែម្រួលប្រើប្រាស់អិនធិែណតពីមានកិរតខ្ពស់ ។^៩

២.២. អាជីវការអង្គភ័យ

អត្រាពិតនៃការសិក្សា (NER) នៅកិរតបំផុតសិក្សាសំរាប់ឆ្នាំ ២០០២-
២០០៣ បាន ៨៥.៣% ដោយមានចំនួនសិស្សសរុបប្រមាណ ២ ពាយ០ ០០០នាក់ ។
នៅកិរតមធ្យមសិក្សានិងកិរតដែលប្រទេសធ្វើនៅទ្រព់ ៩០% បុណ្យភាព
ដែលជាអត្រាពិតបំផុតនៅក្នុងចំណោមប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ។ ចំនួនសិស្សបាន

^៩ “Khmer Internet Cambodia: ករណិតសិក្សា”

(Internet Telecommunication Union, មិថុនា ២០០២)

កើនជាមធ្យមពី ៣៥០ ទៅ ៤០០នាក់ នៅតាមសាលាបំបាត់សិក្សានឹមួយៗ ហើយ និង មានសិស្សប្រមាណជាតា ១០០នាក់ នៅតាមវិទ្យាល័យ/អនុវិទ្យាល័យ តួនរយៈពេល បុន្ទានផ្ទាំងមកនេះ ។ នៅក្រើតបំបាត់សិក្សា និង មធ្យមសិក្សា ដល់ធ្វើបសិស្ស-ត្រូវ មាន ៥៥:១ និង ២៦:១ រៀងគ្រា (ធ្វើបច្ចេកទេសាជារណៈរដ្ឋប្រជាមានិត ប្រជាធិបតេយ្យឡាតាំងពីឆ្នាំ១៩៩៨ ដោយហេតុថាចំនួនសិស្សបានកើនឡើង ជាលំដាប់ បុន្តែការផ្តល់ជូនដៃប្រចាំថ្ងៃដែលបានផ្តល់តួបណ្តុះបណ្តាលនៅក្នុងទាន់បាន ផ្តើមពបទេនឹងកំណើនសិស្សដែលកើនឡើងឡើងនៅឡើយទេ ។ ដល់ធ្វើបសិស្ស-ត្រូវ នេះវិប្បលភ្នាក់រាយកត់សំគាល់នៅតាមបណ្តាលខ្លួនផ្តើមទៅ និង នៅតាម តំបន់ជាថែងយើល ដោយហេតុថាដែលធ្វើបសិស្ស-ត្រូវ នៅក្រើតបំបាត់សិក្សាអាច កើនខ្ពស់រហូតដល់ទៅ ៥៥:១ ។

ចំនួនម៉ោងអប្បបរមា ដែលសិស្សបានជួបត្រូវនៅក្នុងសាលាបៀវនេះគឺ ៥០០ ម៉ោងក្នុង១ឆ្នាំសិក្សា ។ តាមការអនុវត្តន៍ដាក់នូវសិក្សានេះ របាយការណ៍ពីមួយជានបាន តួសបញ្ញាក់ថា សាលាបៀវនេះត្រូវបានបង្រៀនត្រឹមតែ ៥០០ម៉ោង បុណ្យណ៍នៅក្នុងឆ្នាំសិក្សានឹមួយៗ ។ នៅតាមសាលាបៀវនេះដែលបានបង្រៀនពីរវេន បុ ចិវេន ចំនួនម៉ោងដែលសិស្សបានប្រាស់ប្រាស់ជាមួយត្រូវនៅក្នុងឆ្នាំត្រឹមតែ ៣៥០ ម៉ោងបុណ្យណ៍ក្នុងមួយឆ្នាំសិក្សា ។

២.៣. ស្ថានភាពបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារតម្លៃតម្លៃ តួនាទីបំផុតបច្ចុប្បន្ន ដែលការឃុំនូវសាលាស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន និង សារតម្លៃតម្លៃ នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៤-២០០៨

យុទ្ធសាស្ត្រផ្តល់ជូកសំរាប់ពាណិជ្ជការអនុវត្តន៍គោលនយោបាយ គិបដើរ ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង ការប្រាស់ប្រាស់ទាក់ទង ដោយអនុវត្តតាមគោល នយោបាយចិត្តពិបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង ការប្រាស់ប្រាស់ទាក់ទង របស់ក្រសួងដែល បានអនុម័តនៅថ្ងៃម៉ឺន់២០០៤ ។ អាជីវកម្មយោងឡើត គិតពើជីវិការគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន ដោយជូកលើបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង ការប្រាស់ប្រាស់ទាក់ទងនៅក្រប់ក្រិត ដែលជាគូក មួយនៃវិធានការធ្វើឱម្យការ ។ កំណែលំអការចូលរៀន និង គុណភាពត្រូវបានតាំង

ដោយការផ្តល់កាលណានុវត្តភាព ក្នុងការសិក្សាពិច្ចមាយដោយផ្តើកលើបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង ការប្រាស់ប្រើប្រាស់ (ឧ. ការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យា) ការដាក់រោងអនុវត្តកម្មវិធីយល់ដឹងអំពីកំពុងរន្តោះ ក្នុងសាលាមធ្យមសិក្សាទុកិយក្នុម និងគ្រឿងសាលាប្រាស់ប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាដែលបានប្រើប្រាស់សមត្ថភាពរបស់ផ្តើកនិងការកសាងកម្មវិធី និងផ្តល់តាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានចំនួន (multi-media) សំរាប់ពេជ្ជកកម្មវិធីបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង ការប្រាស់ប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា និង បង្កើនការយល់ដឹងអំពិជិជី អេដស៊ី-ហីរ៉ី ។

២.៣.៩. ការអភិវឌ្ឍន៍ផ្តើកបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារមន្ត្រាសាគមន៍ក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលច្បាប់ប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា

នាថេលថ្មីកន្លែងមកនេះ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡា បានបង្ហាញសក្ខិការ នៃការប្រែងចិត្តមេះមុត លើកកំពស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារមន្ត្រាសាគមន៍នៅក្នុងការអប់រំ ដោយបានតម្រូវការយករូសិស្សទាំងអស់រៀនមុខិជ្ជាបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារមន្ត្រាសាគមន៍ ចំនួន ២ម៉ោង ក្នុងមួយសប្តាហ៍ ចាប់ពីឆ្នាំ២០០៣ តទៅ។

ចំនួនកំពុងរន្តោះតាមសាលាត្រូវការសល្បៈនានា បានកើនឡើងត្រូវរោងចាប់អារម្មណ៍ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៣ ។ កំពុងរមួយចំនួនក្នុងចំណោមកំពុងរន្តោះតាមមកពិការចំណាយចិត្តការដែនការសកម្មភាពជាអាជិភាព និងមួយចំនួនដោយនៅត្រូវបានមកពិប្រភពដីនូយដោយនៅទី ១ បិរិយាណកំពុងរន្តោះបានកើនឡើងត្រូវរោងចាប់សម្រាប់បណ្តាលការប្រើប្រាស់កំពុងរន្តោះទី ២ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៣ នេះ ដល់ដោយបញ្ជីសិស្ស-កំពុងរន្តោះតាមមធ្យមណ្ឌលត្រូវការសល្បៈក្នុមិភាព និង សាលាត្រូវការសល្បៈ និង វិក្រិតការខេត្ត-ក្រុងមាន ៦៥៖១ ។ ដល់ដោយបញ្ជីសិស្ស-បណ្តាលការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារមន្ត្រាសាគមន៍ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៤ ។ ប្រការនេះបានផ្តល់បន្ថុលក្នុណ៍រោងចាប់នៅត្រូវរោងចាប់នៅពេលវេលាលើការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារមន្ត្រាសាគមន៍ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៥ ។

បុរីនុសាលាត្រកាសល្អទាំងអស់ ពុំមេនសុខទៅមានកំពុងទៀតរបច្ឆាប់ត្រាន់សំរាប់បង្រៀនវគ្គបង្រៀន ព័ត៌មាន និង សារគមនាគាតមន៍ នោយមានប្រសិទ្ធភាពនេះ ឡើយ ។ សាលានេះជួយបញ្ហាតានចាមពលអគ្គិសនិត្រប់ត្រាន់ ដែលជាបោតុតម្រូវនោយគេពីងដ្ឋាកលើម៉ាសីនភ្លើង បុ តម្រូវនោយជួយការណ៍ការប្រើប្រាស់បិទានអគ្គិសនិដៃងទៀត បុ សុំនោយការិយាល័យដៃងទៀតត្រូវបិទចរន្តអគ្គិសនិ ហើយនឹងជួយការងារខ្ពស់ជាបណ្តាគោះរាសន្តសិន ដើម្បីបង្កើលក្នុងការងារបន្ទប់ឡើងកំពុងទៀត អាចដើរការរៀនបាន ។

នៅដើមខែ កញ្ញា ឆ្នាំ២០០៤ ត្រូវបានចំណុចដានពាក់កណ្តាលនៃត្រូវបានចំណុច ១០០ នាក់ មកពីសាលាត្រកាសល្អ និង វិក្រិតការខេត្ត-ក្រុងទាំង ១៨ និង មធ្យមណ្ឌលគ្រុករកាសល្អភូមិភាគទាំង ៦ បានផ្តល់ការងាររដ្ឋបាល និងការបង្រៀន និងការរៀន ។ ត្រូវបានចំណុចការងាររដ្ឋបាល និងការបង្រៀន និងការរៀន ។ ត្រូវបានចំណុចមួយនាក់ មកពីសាលាត្រកាសល្អនិមួយៗ បានផ្តល់ការងាររដ្ឋបាល នោយចេះបង្កើតវេបសាយសាមញ្ញជួយមួយ ហើយនឹងបានជាក់បញ្ជាល់គេហទំនាក់រៀងខ្ពស់ ទៅក្នុងវេបសាយក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡា ។ ដោយទៀតនេះ ត្រូវបានចំណុចមួយនាក់មកពីមធ្យមណ្ឌលគ្រុករកាសល្អភូមិភាគទាំងអស់ និង វិឡាស្ថានជាតិអប់រំ បានធ្វើបង្កើតធនធានរៀនតាមវេបសាយ និង ចក្ខុលភាពធសូវនីសំរាប់មធ្យមសិក្សា តាមរយៈសិក្សាសាលាបណ្តុះបណ្តាលមួយ ហើយនឹងបានផ្តល់ការងាររដ្ឋបាល នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៤ នេះ ។

កម្មវិធីសិក្សាមួយសំរាប់រៀនបង្រៀន ព័ត៌មាន និង សារគមនាគាតមន៍នៅក្នុងការបង្រៀន និង រៀនកំពុងទៀតត្រូវបានអភិវឌ្ឍសំរាប់សាលាត្រកាសល្អខេត្ត-ក្រុង និង មធ្យមណ្ឌលគ្រុករកាសល្អភូមិភាគ ។ កម្មវិធីសិក្សានេះ នឹងមានបញ្ហាប្រើប្រាស់បង្រៀន ព័ត៌មាន និង សារគមនាគាតមន៍ សំរាប់ការងាររដ្ឋបាល ការអភិវឌ្ឍន៍ការដើរបង្រៀន និង សំរាប់បង្កើតធនធានបង្រៀនជាការណ៍ខ្លួនដែរ ។ នៅក្នុង មធ្យមសិក្សានឹងត្រូវបង្រៀនបង្រៀន ព័ត៌មាន និង សារគមនាគាតមន៍ដើម្បីព្រឹត្តការបង្រៀននៅតាមមុខវិធី ។

២.៣.២. បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគាតមន៍ទៅក្នុងឧត្តមសិក្សា

ការធ្វើជាបានលាយក្នុងសេដ្ឋកិច្ចទិន្នន័យបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន មកនៅ បានបង្ហាញក្នុងការបង្កើតគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាណកជនត្បូច ដែលមាន គុណភាពបែកការពិត្យ។ គ្រឹះស្ថានអប់ខ្លះដែលមានវគ្គសិក្សាទេញនិយមខ្លាំងបំផុតនៅ បានបើកបង្រៀនមុខវិធានកំពើនូវជាមួយ បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគាតមន៍ ការសារនគរបៈ និង មុខវិធានដីន្តុ។ ភាពថ្មីនៃមហាវិទ្យាល័យទាំងនេះមានទិន្នន័យ នៅក្នុងតំបន់ក្រុង ដោយបានផ្តល់មធ្យាងឱយ និងសេវាកម្ម បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគាតមន៍ ជាធិការប័ណ្ណ ហើយបានភ្លាប់ជាមួយនិងអ្នកដែលជំដោរ។

២.៣.៣. ការអប់រំក្រោប្រព័ន្ធ និង ការអប់រំពិចមាយ

ភាពថ្មីនៃលើវិនក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគាតមន៍ និង ខ្លួនឯធមសារជាការសំខ្លះ សំរាប់ការអប់រំក្រោប្រព័ន្ធ និង ការសិក្សា ពិចមាយនោះថ្មីនៃតែសំខែក្រោម ដោយអង្គការក្រោរដ្ឋបាល និងក្រសួងកុំពូនរោង កត់សំគាល់នោះ រួមមានមជ្ឈមណ្ឌលព័ត៌មាន សហគមន៍ចំនួន២២កន្លែង ដែលកំពុងតែ ផ្តល់លទ្ធផាត់ប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមទិន្នន័យ និងទិន្នន័យ ដោយអាចប្រាស់យ៉ាង ជាមួយអ្នកដែលជំនាញបង់ថ្មីពិចត្តុ ។ សាលាប្រជុំមួយចំនួនត្បូចនៅតាមតំបន់ ជាថ្មីប្រជាពលរដ្ឋប្រជុំប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ និង ភ្លាប់ជាមួយពាក្យរណ៍ ។ អង្គការ “វេទិកាត្រូទេនៃកម្ពុជា” (The Open Forum of Cambodia) បានបំពេញ ត្បូនាចិយាយមុខ ក្នុងការលើកកំពេសការប្រើប្រាស់ការសំខ្លះរក្សានិស័យបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគាតមន៍ ។ បច្ចុប្បន្នអង្គការបានយាយមុខគេក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ខ្លួន និង សារ វិប័ណ្ឌថាគារសំខាន់ការដែលជាកំណើនរបស់ការប្រើប្រាស់ការសំខ្លះរក្សានិស័យបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន ទាក់ទងនិស័យជាថ្មី ដែលរួមមានព័ត៌មានស្ថិតិសិទ្ធិមនុស្ស ប្រវត្តិសាស្ត្រ និង បរិស្ថាន ។ ទន្លេមិននេះ អង្គការ “វេទិកាត្រូទេនៃកម្ពុជា” បានបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាល មិនបង់ថ្មីជាបន្ទូលបន្ទាប់ដូចជារត្ថបណ្តុះបណ្តាលអំពីការប្រើប្រាស់អូិមេល និង ការបង្កើត វេបសាយជាការសំខ្លះជាថីម ។ ក្រោពិនេះអង្គការកំពុងអនុវត្ត គំរោងផ្តុះបង្កើម

បង្កើតគ្រឹះងទន “Software” ភាសាខ្មែរ ដែលមានឈ្មោះថា khmeros) ដែលមាន បំណែងបង្កើតគ្រឹះងទន “Software” មានអាពុកាតខ្ពស់ជាអាសាខ្មែរ ហើយតតិតត្រូវ ដោយសម្របទៅនឹងសេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្ពុជាយើង ។ ដោយហេតុថាមួលដ្ឋានហេតុ រចនាសម្ព័ន្ធយើងនៅខ្លួនគ្នាប់ខ្លួន ពលដ្ឋានខ្លួនយុទ្ធបន្ទុនដែលតាមដនបច អាចទទួល បានព័តិមានតែតាមរយៈវិញ និង ទូរទស្សន៍បុណ្យការ ហើយតែក៏នៅពីតុលានទាញយក គុណប្រយោជន៍រោគយុទ្ធបន្ទុនបំបើ ពីប្រព័ន្ធដូចជាយូរបាយតែតិមានចំនួនអប់រំនៅឡើយ ។

២.៤. ការគ្រប់មួលក្នុណៈបច្ចេកវិទ្យា ព័តិមាន និង សារតមនាគមន៍នៅតាមសាលាយ៉ាវ

ក្នុងចំណោមសាលាយ៉ាវមិក្សាជាង ៦៩៨ នៅទីទាំងប្រទេសមានតែសាលា ចំនួន៣៣%បុណ្យការ ដែលមានអតិថិជន ៨% ដោយនៅពេលមានម៉ាសិនត្រឹម និង ៥% ប្រើថាមពលព្រះអាណិត្យ ។ សាលាយ៉ាវមិក្សាជាង ៧៥% តុលានការដ្ឋានតែងតាំង ចាមពលអ្នកចំណេះអស់ ។^១

សាលាយ៉ាវចំនួនតិចតូចណាស់ ដែលមានកំពុងកំពុងរំលែក ៤ អនុវិញ្ញាល័យចំនួន ៦% និង វិញ្ញាល័យចំនួន ៣៥% មានកំពុងកំពុងរំលែកគ្រឹះង ៥ ពីរគ្រឹះងសំរាប់តែការងារ រដ្ឋបាលបុណ្យការ ។ វិញ្ញាល័យចំនួនត្រីមតែ ៥ មានកំពុងកំពុងរំលែកលើសពី ១០ គ្រឹះង ។

លើសពីនេះក្រោពីសាលាយ៉ាវ សាលាយ៉ាវនៃការងារមួយចំនួនដំ បានបើកវគ្គ បង្រៀនកំពុងកំពុងរំលែក ។ នៅដើមឆ្នាំ២០០៥ នេះ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡា មានដែនការធ្វើការអង្គភាពកិត្តិម្មយ ដើម្បីប្រមូលព័តិមានលំអិតសិតិបច្ចេកវិញ្ញា ព័តិមាន និង សារតមនាគមន៍ ក្នុងការអប់រំ ។

៣. យុទ្ធសាស្ត្រធៀកកំទស់ការគ្រឹះងសំរាប់បច្ចេកវិទ្យា ព័តិមាន និង សារតមនាគមន៍ក្នុងការអប់រំ

៣.១. គោលដៅរយៈពេលមួយ

ទិន្នន័យរយៈពេលមួយសំរាប់រយៈពេល ២០០៥-២០១០ មាន :

- ក). កសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារធមនាគមន៍ និង ផលិតគ្រីមនឹង “Hardware” សំរាប់ការអប់រំ និង ការបណ្តុះបណ្តាល ។ កិច្ចការនេះ រូមមានការរៀបចំបន្ទប់កុំព្យូទ័រ និង ការបង្កើតបណ្តាញ (ក្នុងស្ថាប័នដ្ឋាល់និមួយា ឬនិងត្រាដែល និង អិនធិជីណ៍ណែត) ។ ក្រសួងនឹង ផលិតកុំព្យូទ័ររបាយត្រីស្ថានសិក្សា សាលាមធ្យោមសិក្សា មហាវិទ្យាល័យ /សកលវិទ្យាល័យ មន្ទីរអប់រំ យុវជន និង កិឡាហេតុ/ក្រុង ការឃាល់យ អប់រំយុវជន និងកិឡា ស្រុក/ខេត្ត មជ្ឈមណ្ឌលសិក្សាសហគមន៍ ។ បណ្តាណាយកដ្ឋាននៅក្រោមឱវាទក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កិឡា មន្ទីរអប់រំ យុវជន និង កិឡា ខេតុ/ក្រុង ការឃាល់យអប់រំ យុវជន និង កិឡាស្រុក/ខេត្ត និងមានបណ្តាញភាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយត្រា ដើម្បី អាចប្រើប្រាស់បាន និង ទទួលបានមូលដ្ឋានទិន្នន័យ និង ធនធាន ផ្សេងៗសំរាប់ការងារគ្រប់គ្រងអប់រំ ។
- ខ). អភិវឌ្ឍន៍ដានមនុស្ស ដើម្បីធ្វើឱយបចំពោះតម្រូវការក្នុងវិស័យ បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារធមនាគមន៍ និង អប់រំ ។
- គ). លើកសួងបណ្តុះបណ្តាលត្រីវិថីប្រុងបណ្តុះបណ្តាល ព័ត៌មាន និង បណ្តុះបណ្តាល ដោយប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារធមនាគមន៍ ដែលជាមួយត្រីវិថីប្រុងបណ្តុះបណ្តាល ព័ត៌មាន និង សារធមនាគមន៍ នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងអប់រំ ។
- ឃ). បង្កើនប្រសិទ្ធភាពការងារដ្ឋាន ដោយប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារធមនាគមន៍នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងអប់រំ តាមរយៈការប្រើប្រាស់ ឧបករណ៍ទាំងនេះ ដូចជាប្រព័ន្ធបច្ចេកប្រើប្រាស់ព័ត៌មានអប់រំជាមិះ ។

៣.២. យុទ្ធសាស្ត្ររបៀបណែនាំ

៣.២.១. ការអភិវឌ្ឍន៍នៃជានមនុស្ស

- ក). នៅឧត្តមសិក្សាសាធារណៈ និង ឯកជន ចំពាថ់ត្រូវបើកវគ្គអោយហានច្រើន ត្រូវបានសំរាប់អាជីវកិឡា ព័ត៌មាន និង សារតមនាគមន៍ ។
- ខ). នៅសាលាគ្រួសល្អ ចំពាថ់ត្រូវបណ្តុះបណ្តាលត្រូវបានសំរាប់អោយដេស៊បើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារតមនាគមន៍ សំរាប់ការងារដូចជាលិខិត និង ការអភិវឌ្ឍន៍អាជីវកិឡា ។ ក្រោពីនេះត្រូវបណ្តុះបណ្តាលត្រូវបានសំរាប់អោយក្នុងបច្ចេកវិទ្យាល័យ/អនុវិទ្យាល័យ ទាំងអស់អោយក្នុងការងារដូចជាលិខិត ព័ត៌មាន និង សារតមនាគមន៍ ដើម្បីធ្វើអោយត្រូវបានសំរាប់អោយបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និងសារតមនាគមន៍ សំរាប់ជួយការបង្រៀន និងការរៀន ។
- គ). កែលំអកមួយឱចិតិសិក្សាដោយតាមទាន់បច្ចុប្បន្នភាពសំរាប់បណ្តុះបណ្តាលត្រូវបានសំរាប់ការបង្រៀន និងការអភិវឌ្ឍន៍អាជីវកិឡា ព័ត៌មាន និង សារតមនាគមន៍ សំរាប់ការងារដូចជាលិខិត និង ការអភិវឌ្ឍន៍អាជីវកិឡា ។
- ឃ). កែលំអកមួយឱចិតិសិក្សាដោយមានលក្ខណៈបច្ចុប្បន្នភាពសំរាប់បណ្តុះបណ្តាលត្រូវបានសំរាប់ការងារដូចជាលិខិត និង ការអភិវឌ្ឍន៍អាជីវកិឡា ព័ត៌មាន និង សារតមនាគមន៍ នៃជាមុន ដើម្បីបញ្ជូនការបង្រៀន និង ការរៀន ។
- ង). ជីវិតនៃកម្មភាពសិក្សាដោយត្រូវបានសំរាប់ការងារដូចជាលិខិត និង សារតមនាគមន៍ នៃជាមុន ដើម្បីបញ្ជូនការបង្រៀន និង ការរៀន ។
- ៥). បណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកជួនស្ថាប័ននឹមួយៗ យើងហេរាចណាស់ ១នាក់ អោយដេស៊បើរក្សា និង ជួសជុលកំពុងទៅ ។

៣.២.២. គ្រឿងវិន “Hardware” និង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ

- ក). បំពាក់គ្រឿងវិន និង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថាទាំងឡាយ ជូនសាលា គ្រប់គ្រង និង សកលវិទ្យាល័យទាំងអស់ ដើម្បីអនុញ្ញាតអោយត្រួតពិនិត្យ បានប្រាស់ប្រើប្រាស់កំពុងខ្លួន និងអុនធិ៍ណោត ។ ផ្តល់ចិវាសំរាប់ជូនសាលា និង ថែរក្សាកំពុងខ្លួន ។
- ខ). ផ្តល់ផ្តល់អតិសនិដ្ឋនគ្រប់វិទ្យាល័យ/អនុវិទ្យាល័យ និង បំពាក់គ្រឿងវិន អោយសាលាឌៃវេនទាំងអស់នៅ៖ ដើម្បីអោយសិស្សបានប្រាស់ប្រើប្រាស់កំពុងខ្លួន និង ទូទៅស្មើនឹងជាជនុយដល់ការសិក្សាបស់ខ្លួន ។ គេគូបើប្រើប្រាស់ផនធានដែលមានប្រាក់បាយអស់លទ្ធភាព ជាមុនបាន បន្ទាប់កំពុងខ្លួនបស់សាលាឌៃវេន តប្បីត្រូវបានប្រើប្រាស់ផងដែរដោយ សហគមន៍ និង កុមារក្រោសាលាឌៃវេន ដែលមិនធ្លាប់ចូលរួមក្នុងសាលាឌៃវេន ។
- គ). ផ្តល់សេវាកម្មចល់តារេវនបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគមន៍ ជូនចំពោះសហគមន៍ដែលជូនបានលើបាត់បាត់ ។
- ឃ). ជីវិតសាន្តិយទូទៅស្មើនឹង សាន្តិយវិទ្យា និង ផ្តល់បុគ្គលិកគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបំរើអោយប្រព័ន្ធគប់បាន ។ ពង្រីកសកម្មភាពបែន្ថែម ដោយបញ្ចូលការប្រើប្រាស់វិដ៎អូ វិទ្យា និង ទូទៅស្មើនឹង សំរាប់ការរៀន ។ ដោយធ្វើការជាមួយដែក្បីអង្គភាពក្រោរដ្ឋាកិច្ច ។ បង្គលក្នុង ដាយស្រួលអោយបានប្រើប្រាស់ថាមទេរំតួនយុវជនក្រោសាលាឌៃវេន ។
- ង). បង្កើតសាន្តិយទូទៅស្មើនឹង សាន្តិយវិទ្យា និង ផ្តល់បុគ្គលិកគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបំរើអោយប្រព័ន្ធគប់បាន ។
- ៥). ផ្តល់ចរន្តអតិសនិ និង ការភ្លាប់អុនធិ៍ណោត ជូនសាលាមធ្យមសិក្សានៅ ទិនាដែលអាចធ្វើបាន ។

៣.២.៣. ការអភិវឌ្ឍន៍ឱ្យមសារក្នុងស្រួល និង ការប្រើប្រាស់គ្រឿងទេស “Software” ដែលមិនចាំបាច់បង់ថ្មី

- ក). លើកទឹកចិត្តអោយប្រើគ្រឿងទេសពីប្រភពមិនបង់ថ្មីយូរ ដូចជា Linux និង Star Office ។ គ្រឿងទេសពីប្រភពចំហេ បុគ្រឿងទេសមិនចាំបាច់បង់ថ្មីនេះ សំដែរយោងដល់គ្រឿងទេសទាំងឡាយដែលគេទាំងអស់ត្រាអាថម្ភូន ហើយអាចប្រើប្រាស់បានដោយមិនចាំបាច់បង់ថ្មីទៀតគ្រឿងទេសនោះ បុ ដោគ្រឿងទេសដែលមានឆ្លាប់រក្សាសិទ្ធិមិនពិងវិង ។
- ខ). ជីវិតការអភិវឌ្ឍន៍ឱ្យមសារជាការសារខ្ពស់ សំរាប់សាលារៀនក្នុងប្រព័ន្ធការអប់រំពិច្ចាយ និង បណ្តាកម្មវិធីបានតែថ្មីសម្រាប់ ដោយផ្តល់រង្វាន់ប្រចាំឆ្នាំដូចបណ្តាស្តាដែនធីម៉ៅ ជាគនជាន់សំរាប់បង្រៀន និង រៀន ដែលបានជាក់ជូនទៅត្រីស្ថានជាតិ ប្រមូល និង ធម្មជ្រាយជនជាន់បង្រៀន និង រៀនតាមបណ្តាល (National Clearinghouse) ។
- គ). ជីវិតការអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិ (Operating System) ជាការសារខ្ពស់ ដែលនឹងបង្ហាញក្នុងរបៀបដែលមិនមែនជាបញ្ហាផីរាយទេ នៅក្នុងប្រព័ន្ធកម្ពុជាដោរាយបានប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និងសារគមនាគមន៍នេះ នៅក្នុងការប្រាស់ប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងការរៀនរបស់ខ្ពស់ ។

៣.២.៤. ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និងសារគមនាគមន៍នៅការសាលារៀន

- ក). នៅតាមសាលាមធ្យោមសិក្សាថ្មីដីជីវិតការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និងសារគមនាគមន៍ ដើម្បីពាន់ប្រើប្រាស់ក្នុងការបង្រៀន និងរៀន ជាដែលបង្ហាញក្នុងមុខវិធីវិទ្យាសាស្ត្រ ការសារនៃវិទ្យាសាស្ត្រសង្គម និងគណនិភីវិទ្យា ។

- ខ). កែសម្រួលកម្មវិធីសិក្សាសំរាប់កិតមជ្រមសិក្សា ដោយជាកំបញ្ញលេខាយមានការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគមន៍ ក្នុងការបង្រៀនមុខវិជ្ជាផិទ្ធាសាស្ត្រ ភាសាបរទេស វិទ្ធាសាស្ត្រសង្គម និង តណិតវិទ្យា នៅឯណាគំណែលអាជធ្វើឱ្យ ។ កម្មវិធីសិក្សាគប្បិនឈឺកទិកចិត្តអោយប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាជានដែរ ដូចជាការប្រើប្រាសិរិធម៌ ការសេរីវិធីផែអ្ន និង ការសេរីតស្សាប់ វិញ និង ទូរទស្សន៍ជាដោដឹង ។
- គ). ផ្តល់បំណិនបច្ចេកវិទ្យានេះ ក្នុងរុបភាពជាកំតូបំប៉នបំណិនជីវិត នៅឯណាគំណែលមានធនធានល្អមនុស្សនៃអាជិវិក ។
- យ). ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគមន៍ នៅតាម សោចារេននេះគឺត្រូវតាមតម្លៃមិនដឹង សំដោនឹងតម្លៃនៃការបង្រៀន ចតុស្សម្ភអប់រំ ។

៣.២.៥. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងកម្មិត

- ក). បង្កើតគ្រឿនស្ថានប្រមូល និង ផ្សេងៗរបាយធនធានបង្រៀន និង ក្រោមបណ្តាញជាមួយភាសា និង ជាហាសាបរទេស ។
- ខ). ធានាអោយមានការភ្លាប់យ្យ៉ាដែលព័ត៌មាន ដែលមានប្រយោជន៍ដែលការអប់រំ និង វិះបសាយ ធានាអោយមានការប្រមូលធនធានបង្រៀន និង ក្រោមបណ្តាញជាមួយភាសា និង បុគ្គលាកាណិពេទធោទៅឡើត និង ធានាអោយមានការប្រមូលគ្រឹះធនធំដែលអាចប្រើប្រាស់បានដោយមិនចាំបាច់បង់ថ្មី (freeware) និង គ្រឹះធនធំ “Software” ដែលអ្នកប្រើប្រាស់រាយការប្រព័ន្ធដោយបានដោយមិនចាំបាច់បង់ថ្មី (Download) បានតាមបណ្តាញនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និង ពីវិះបសាយ នៅលើពិភពលោក ។

៣.២.៦. ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគមន៍ តាមរយៈ សាលារៀនចំហេ និង ការអប់រំពិចម្ញាយ

ដោយហេតុថា កូមារាងយុទ្ធឌ ១២-១៨ឆ្នាំ ត្រីម៉ែត ២០% បានចូលរៀននៅ
កិរិតមួយមសិក្សា នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៤ នេះ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកិឡា បានដឹរញ្បា
ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគមន៍នេះ សំរាប់ជូយព្រៃនការចូល
សិក្សានៅកិរិតបច្ចុប្បន្ន និង មធ្យមសិក្សាតាមរយៈ “សាលារៀនចំហេ” (Open
Schools) ។ សាលារៀនចំហេ ការអប់រំពិចម្ញាយ ឬ ការអប់រំមានតម្លៃសមមូលនេះ
និងត្រូវបានគ្រប់គ្រងក្របខណ្ឌនៅដែនការ ៥ឆ្នាំ (ESSP) បច្ចុប្បន្ន (២០០៤-០៨)
ដើម្បីផ្តល់ :

- ក). ឱកាសអប់រំនៅតាមទីតាំងដាច់ស្របាល ដែលត្រូវបានសាលារៀនចំប្បែត
ក្នុងប្រព័ន្ធនៅទីនោះ ។
- ខ). ជីវិសម្បួយជូនអ្នកសិក្សា ពេលពីគេចង់រៀនអំពីអ្នី រៀននៅពេលណា
និង រៀននៅទីណា ។
- គ). បណ្តាញមានសុវត្ថិភាពម្បួយជូនដល់សិស្សទោះបង់ការសិក្សា នៅយ
អាចបន្ថែមការសិក្សាបានដូចជា ។
- ឃ). ការអប់រំដល់អ្នកដែលចង់ធ្វើការដួងរៀនដង ។

សេវាអប់រំនេះនឹងត្រូវផ្តល់ជូនតាមរយៈប្រព័ន្ធផ្សេងៗជាយោប់ពុម្ព និងតាមរយៈ
ប្រព័ន្ធផ្សេងៗជាយោប់ពុម្ពព័ត៌មានចំរុះ មានអន្តរកម្ម (interactive multi-media) ដែលរូម
មានវិទ្យា ទូរទស្សន៍ ទូរស័ព្ទចល័ត អូនធិណ៍ណ៍ និង អូមែលជាជើង ។ ក្រសួងអប់រំ
យុវជន និង កិឡា មានចែតនាបានគ្រប់គ្រង វិទ្យាអប់រំ និង ទូរទស្សន៍អប់រំជាល់ខ្លួននៅ
ក្នុងភាគភាពត្រូវពេលវេលាដែនការអប់រំសំរាប់ទាំងអស់ត្រូវនេះ ។

៣.២.៤. ការប្រើប្រាស់ បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគមន៍នៃការបណ្តុះបណ្តាល

ដោយហេតុថា កម្ពុជាកំពុងផែខេះខាតសាស្ត្រាថ្មី ដែលផ្តល់ការតំបន់ការបណ្តុះបណ្តាលលួយត្រឹមត្រូវនៅ សកលវិទ្យាល័យទាំងឡាយ ត្រូវតែប្រើប្រាស់ផន្ធទានមនុស្ស ដែលខ្លួនមានពិចិត្យចុងឆ្លោយនេះ នៅយកសំលឡាតារ និង សមត្ថភាពតាមរយៈបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគមន៍ ដោយភ្លាប់អ្នកសិក្សាដែនឹងផន្ធទានរៀន មានប្រយោជន៍នៅទូទៅទាំងពិភពលោក ។ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡា នឹងជួញការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគមន៍ នៅក្នុងដំណើរការបង្រៀន និង រៀន ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និង ការងាររដ្ឋបាល ដោយបង្កើតសមាគមតាំង (a cyber campus consortium) ហើយនឹងភ្លាប់សម្រួលនេះ ទៅជាមួយនឹងសកលវិទ្យាល័យបណ្តុះបណ្តាលពិច្ចម្មាយ (virtual universities) នៅតាមបណ្តាលប្រទេសដែរឃើងទៅតែ ។ ក្រសួងកីឡានៅក្នុងក្រសួងកីឡាប្រភាគយោវេរកោកសារខ្ពស់ ទៅជាជិននូវការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគមន៍ នៅក្នុងការអប់រំនៅកម្ពុជា ។

៣.២.៥. កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និង ការកសាងផែក្តុ

- ក). លើកកំពេកិច្ចសហការជាមួយអង្គភាព អង្គភាពក្រោរដ្ឋាភិបាល អង្គភាពអនុរដ្ឋាភិបាល និង សហគ្រប់នៅក្នុង និង ក្រោប្រទេសដើម្បីជួញសង្គមអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគមន៍ ក្នុងការអប់រំនៅកម្ពុជា ។
- ខ). កសាងភាពផែក្តុជាមួយសហគមន៍សុវិល និង ក្រុមហ៊ុនអកដននៅក្នុង និង ក្រោប្រទេស ដើម្បីចែករំលែកផន្ធទានបច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និង សារគមនាគមន៍ សំដោកាត់បន្ថូយតាំងអិបីជិលនៅក្នុងតំបន់ ។

៤- ផែនការសកម្មភាព

ដើម្បីធ្វើដែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំ (ESP) ២០០៩-០៨ និង កម្មវិធីតាំងប្រើប្រាស់ រាល់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និង ជាពិសេសក្រសួងនឹងត្រូវអភិវឌ្ឍន៍ដែនការសកម្មភាពប្រចាំខែក្នុងខែ ធីមីនុយណុលក្នុណៈអាយប្រទេសកម្ពុជា អាជីវកម្មប្រកាសក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព នៅថ្ងៃនេះមុន ពីការប្រកបដោយគុណភាព និង ជាផាណាពារអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព នៅថ្ងៃនេះ។

ឧបតម្លៃផ្ទា^៣

ឧបតម្លៃទី ១ : ចំនួនសិស្សរៀនពេញម៉ោងនៅក្នុងប្រធែសកម្មជាតិ^៤

	ចំនួនសិស្ស	ចំនួនសាលាអេវ៉ែន
មតិយោសិក្សា	៧២,២២៤	១,២៣៨
បចំបសិក្សា	២,២៩,០៨០	៦,០៦៣
មធ្យមសិក្សាបចំបក្សិមិ	៤៥៣,៥៨៦	៤៨៦
មធ្យមសិក្សាភុតិយក្សិមិ	១៥៣,៧៥៨	២១២

ឧបតម្លៃទី ២ : ផលធៀវបគ្គសិស្ស-កំព្យើននៅកម្មជាតិ ឆ្នាំ ២០០៤^៥

សាលាគរការសល្យខេត្ត-ក្រុង (បណ្តុះបណ្តាលត្រូវបែមសិក្សា)	៣៥:១
មធ្យមណ្ឌលគរការសល្យក្សិមិភាព (បណ្តុះបណ្តាលត្រូវមធ្យមសិក្សាបចំបក្សិមិ) ២៧៦:១	
វិទ្យាសានជាតិអប់រំ (បណ្តុះបណ្តាលត្រូវមធ្យមសិក្សាភុតិយក្សិមិ) ១៨៦:១	
សាលាមធ្យមសិក្សាគរការសល្យមតិយោមជិម	២០០:១

^៣ ប្រភព : មធ្យមណ្ឌលប្រព័ន្ធផ័តិមានគ្រប់គ្រងអប់រំ (EMIS)

នាយកដ្ឋានផែនការ (ក្រសួង អយក) ២០០៣-២០០៤

^៤ ប្រភព : នាយកដ្ឋានបណ្តុះបណ្តាល និង វិគ្រឿតការ ក្រសួង អយក / អង្គការ UNESCO (២០០៤)

**ឧបសម្ព័ន្ធ ៣ : ស្ថានភាពប្រព័ន្ធផ្សេទជ្រាយព័ត៌មានអេឡិចត្រូនិច និង ប្រព័ន្ធ
ផ្សេទជ្រាយព័ត៌មានបចាប់ពីខែធ្នូ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា**

ប្រព័ន្ធផ្សេទជ្រាយព័ត៌មានអេឡិចត្រូនិច	
ទូរសព្ទ	
ស្ថានិយ័ដាតិ (១ នៅក្នុងពេញ និង ១នៅខេត្ត)	២
ស្ថានិយ័ក្នុងស្រួល (នៅក្នុងពេញ)	៥
ស្ថានិយ័ទូរសព្ទនៃខ្សែកាប (នៅក្នុងពេញ)	២
ចំនួនទូរសព្ទនៃក្នុង ៩០០០ នាក់	៨ *
វិទ្យា	
ស្ថានិយ័ដាតិ (AM និង FM)	២
ស្ថានិយ័ក្នុងស្រួល (FM)	៣៣
ចំនួនវិទ្យាក្នុង ៩០០០ នាក់	១១៩*
ប្រព័ន្ធផ្សេទជ្រាយព័ត៌មានបចាប់ពីខែធ្នូ	
សារព័ត៌មានភាសាអេខរ	៣៤
សារព័ត៌មានភាសាបរទេស	៣៧
ទស្សនាផើភាសាអេខរ	៤០
ព្រៃតិបត្រដោយទំនាក់ទំនង	២១
កំណ្ម័ំ	
ចំនួនកំណ្ម័ំទំនាក់ទំនង ៩០០០ នាក់	៩,៥*
អ្នកប្រើប្រាស់អិនធិណ៍ណែនាំ	៦ ០០០*
ទូរស័ព្ទ	
ចំនួនទូរស័ព្ទខ្សែក្នុង ១ ០០០ នាក់	៥*
ចំនួនទូរស័ព្ទដែលក្នុង ១ ០០០ នាក់	១៣*
អិនធិណ៍ណែនាំ	
អ្នកប្រើប្រាស់អិនធិណ៍ណែនាំក្នុង ១ ០០០នាក់	៩០*

គោលនយោបាយនេះ កសាងឡើងដោយ ក្រសួង អប់រំ យុវជន និង កីឡា
ដោយពាណិជ្ជយេបន្ទូមហិរញ្ញវត្ថុពិមុលនិធិជូន (JFIT) និង
ជំនួយេបន្ទូមបច្ចេកទេសពិអគ្គភាព យុណៈណ្ឌ (UNESCO)

ក្រសួង អប់រំ យុវជន និង កីឡា

JFIT

PHNOM PENH